

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3724456	Olde Loohuis, Jan	ORO-DC	Claudio Bruggink
ONDERWERP			
3724456 - Concretisering kaders wijkuitvoeringsplannen			

BESLUIT

De raad besluit:

1. Om de geconcretiseerde kaders voor het maken van Wijkuitvoeringsplannen vast te stellen

INLEIDING

Gemeente Hengelo wil samen met inwoners en partners de doelen halen om in 2050 klimaat- en energieneutraal te zijn.

Uiterlijk in 2050 moet de gebouwde omgeving van Hengelo aardgasvrij zijn. Dit is een grote puzzel, die we samen met inwoners gaan leggen.

In het warmteprogramma heeft de Raad kaders vastgesteld op stadsniveau.

Het warmteprogramma volgt op het Klimaatakkoord en is lokaal in Hengelo verankerd in de duurzaamheidsvisie en het programma duurzaamheid. Op 18-11-2020 heeft de gemeenteraad de kaders en uitgangspunten voor het opstellen van de Transitievisie Warmte voor Hengelo vastgesteld. De hoofdpunten van deze stadsbrede kaders zijn in bijlage 1 weergegeven. Het Warmteprogramma is op 19 april 2023 conform de nieuwe Omgevingswet vastgesteld als omgevingsprogramma.

Nu we overschakelen van stad- naar buurtniveau is concretisering van de eerder door u vastgestelde kaders nodig.

Wij wijzigen de al vastgestelde kaders niet. We geven er een concretere invulling aan. Zo geven we duidelijkheid aan inwoners, partners en ondernemers. De concretere kaders zijn van toepassing voor alle 63 Hengelose buurten.

ARGUMENTEN

1.1. De concretere kaders geven onze inwoners, ondernemers en partners meer duidelijkheid over de keuzes die zij kunnen maken richting de streefdatum einde aardgas.

We willen onze inwoners, ondernemers en partners zo goed mogelijk informeren over de mogelijkheden die zij hebben om hun woning aardgasvrij te maken. Belangrijk hierbij is het aangeven van een streefdatum waarop de wijk van het aardgas af gaat, aangezien dit bepalend kan zijn voor de keuzes die worden gemaakt. Door in gesprek te blijven, vragen en zorgen op te halen, objectief en goed te informeren, willen we zorgen dat iedereen tijdig een passende aardgasvrije oplossing kan kiezen. Hierbij bieden wij oplossingen die passen bij de buurt/ wijken maatschappelijk betaalbaar en haalbaar zijn en blijven.

Elke inwoner houdt de keuzevrijheid om voor de streefdatum zelf een gelijkwaardig duurzaam alternatief te realiseren. We vinden het belangrijk dat mensen weten welke opties haalbaar zijn, en wanneer deze oplossing gereed moet zijn. Dit geldt niet alleen voor de mensen die de kennis, kunde en de financiële mogelijkheden hebben om hun woning aardgasvrij te maken. We willen juist ook de groep inwoners meenemen en informeren die onze ondersteuning hierbij nodig heeft.

1.2. De concretere kaders geven de gemeenteraad beter inzicht in hoe wij de kaders verwerken in de wijkuitvoeringsplannen en verankeren in het omgevingsplan.

Het vaststellen van het warmteprogramma en de bijbehorende uitvoeringsplannen is een collegebevoegdheid. Het vaststellen van wijzigingen van het omgevingsplan is een bevoegdheid van de gemeenteraad. We maken eerst uitvoeringsplannen. Daarna leggen we de daaruit volgende wijziging van het omgevingsplan ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad.

Het college hecht waarde aan het door de gemeenteraad laten vaststellen van de geconcretiseerde kaders vanuit het standpunt "optimaal zorgvuldig en transparant". We informeren de gemeenteraad tijdig en proactief als we zien dat (externe) ontwikkelingen invloed hebben op het maken en realiseren van de uitvoeringsplannen. Zo zorgen we dat we tijdig het gesprek aangaan, en niet pas bij het voorleggen van een wijziging van het omgevingsplan.

1.3. De concretere kaders zorgen dat wij en onze partners de beschikbare uitvoeringscapaciteit efficiënt kunnen inzetten.

We hebben landelijk afgesproken om samen te werken aan een klimaat- en energieneutrale samenleving. Het is voor onze inwoners, ondernemers en partners essentieel dat zij hun woning en eigendommen kunnen blijven verwarmen, voor een betaalbare prijs. We vinden het onze rol als overheid om betrouwbare en betaalbare levering van warmte te waarborgen. Daartoe nemen we regie en gaan we in gesprek met de partijen die in Hengelo actief zijn of willen worden in de levering van warmte. Concretere kaders, vastgesteld door de gemeenteraad, helpen ons om samen te komen tot aardgasvrije oplossingen die haalbaar en betaalbaar zijn. We willen voorkomen dat vertraging in het aanbieden van aardgasvrije oplossingen leidt tot hogere kosten en lagere leverzekerheid van warmte voor onze inwoners.

KANTTEKENINGEN

1. We kunnen geen 100% zekerheid bieden dat er in de toekomst geen andere oplossingen beschikbaar komen.

We werken en besluiten met de kennis die we op dit moment hebben, binnen een sector en markt die continue in beweging is en zich de afgelopen jaren kenmerkt als volatiel. We kunnen het ons niet veroorloven om af te wachten gezien de urgentie en omvang van de transitie. Concretisering van de stadsbrede kaders is nu noodzakelijk om inwoners en partners duidelijkheid te bieden, uitvoeringsplannen zorgvuldig te maken en tijdig vast te stellen, en de benodigde uitvoeringscapaciteit te organiseren. Zodat alle Hengeloërs hun woning aardgasvrij kunnen maken.

2. We hebben niet altijd invloed op de beschikbare capaciteit van onze partners in de energietransitie. Zij hebben de opgave om bestaande infrastructuur te onderhouden, en moeten ook capaciteit vrijmaken voor uitbreiding en verandering. Dit betreft bijvoorbeeld het elektriciteitsnetwerk, het gasnetwerk, en (nieuwe) warmtenetwerken. Zij hebben een eigen verantwoordelijkheid en maken hun eigen afwegingen en plannen. Het is van belang dat we met hen tijdig bespreken wat we als gemeente nodig hebben, en hoe we onze klanten en inwoners het beste kunnen ondersteunen. Het stellen van concretere kaders helpt alle partijen om goed en integraal samen te werken.

3. Landelijke wet- en regelgeving voor de warmtetransitie is nog niet vastgesteld. De wetgeving die gemeenten bepaalde verantwoordelijkheden en sturingsmogelijkheden biedt, is op route voor behandeling in de Tweede Kamer. De planning is dat deze wetgeving per 2025 inwerking treedt. Door nu concretere kaders op te stellen lopen we vooruit op definitieve vaststelling van landelijk wetgeving. De kaders waarmee we aan de slag gaan zijn gebaseerd op deze wetgeving. Gezien de omvang van de opgave vinden wij dat we nu aan de slag moeten gaan met de uitvoering.

VERVOLG

Bestuurlijk vervolg

Tijdens het opstellen van het eerste wijkuitvoeringsplan nodigen we de gemeenteraad periodiek uit voor een technisch beraad of informatieve bijeenkomst. Zo informeren we u over de voortgang en kunnen we tijdig bij de gemeenteraad ophalen of we de geconcretiseerde kaders op de beoogde manier toepassen.

Voordat we besluiten tot vaststelling van het eerste wijkuitvoeringsplan nodigen we de gemeenteraad uit om uw input te geven op dit wijkuitvoeringsplan via bijvoorbeeld een beeldvormende politieke markt. Dit geeft de gemeenteraad de mogelijkheid om wensen en bedenkingen te uiten over dit eerste wijkuitvoeringsplan.

Na vaststelling van het wijkuitvoeringsplan door het college gaan we aan de slag met de uitvoering ervan. Wijzigingen van het omgevingsplan, waarmee we het wijkuitvoeringsplan juridisch verankeren in bindende regels, leggen we ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. Het exacte moment waarop we deze wijziging voorleggen is nog niet op voorhand te bepalen.

Financiën

Dit besluit heeft geen directe financiële gevolgen.

Uitvoering

Na vaststelling door de gemeenteraad van de geconcretiseerde kaders gaan wij het eerste wijkuitvoeringsplan maken. We werken we aan aanvullende regelingen om inwoners te helpen bij het aardgasvrij maken van hun woning. Deze regelingen leggen we later dit jaar voor aan de gemeenteraad.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Kaders warmteprogramma en concretisering van deze kaders

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3724456	Olde Loohuis, Jan	ORO-DC	Claudio Bruggink
ONDERWERP			
3724456 - Concretisering kaders wijkuitvoeringsplannen			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. Om de geconcretiseerde kaders voor het maken van Wijkuitvoeringsplannen vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Gemeente Hengelo wil samen met inwoners en partners de doelen halen om in 2050 klimaat- en energieneutraal te zijn.

Uiterlijk in 2050 moet de gebouwde omgeving van Hengelo aardgasvrij zijn. Dit is een grote puzzel, die we samen met inwoners gaan leggen.

De gemeenteraad heeft op 19 april 2023 het warmteprogramma vastgesteld. Hierin staat hoe en wanneer we in Hengelo onze huizen duurzaam gaan verwarmen. In het warmteprogramma hebben we aangegeven in welke volgorde we buurten aardgasvrije willen maken en welke alternatieven voor aardgas er voor Hengelo mogelijk zijn.

In Hengelo gaan we de komende in 26 jaar zo'n 39.000 woningen aardgasvrij maken. Voor elke buurt maken we daartoe een wijkuitvoeringsplan. Concretere kaders geven onze inwoners, ondernemers en partners meer duidelijkheid over de keuzes die zij kunnen maken.

Kaders warmteprogramma en concretisering van deze kaders

Hieronder tonen we eerst de door uw Raad vastgestelde kaders zoals opgenomen in het warmteprogramma. Vervolgens beschrijven we de concretisering van deze kaders, met toelichting daarop.

A. Kader warmteprogramma: Keuzevrijheid voor een aardgasvrij alternatief

Geconcretiseerd kader: De woningeigenaar heeft de keuzevrijheid om zelf een gelijkwaardig duurzaam alternatief te realiseren vóór de gestelde streefdatum.

Toelichting geconcretiseerd kader

Inwoners hebben en houden de keuzevrijheid om de eindoplossing te gebruiken die volgt uit het uitvoeringsplan per buurt. Van woningeigenaren die dit aanbod niet afnemen, verwachten we dat zij zelf aan de slag gaan om hun woning aardgasvrij te maken. Wij zien het als onze rol om deze woningeigenaren zodanig te informeren dat zij een afweging kunnen maken die past bij hun situatie.

B. Kader warmteprogramma: Het alternatief is toekomstbestendig

Geconcretiseerd kader: We maken de keuze voor één aardgasvrije eindoplossing per (sub)buurt die technisch en juridisch haalbaar en betaalbaar is.

Toelichting geconcretiseerd kader

Wij willen elke buurt een aardgasvrije eindoplossing bieden. De gekozen eindoplossing volgt uit het uitvoeringsplan. Het maken van één technische keuze per buurt door de gemeente geeft duidelijkheid naar de woningeigenaren en creëert voorzienbaarheid. Dit maakt regievoering op het alternatief mogelijk waardoor de woningeigenaar beter ondersteund kan worden. Onze uitvoeringscapaciteit kunnen we dan zo effectief en efficiënt mogelijk inzetten. In onze aanpak spelen we in op de wetgeving die op dit moment ter inzage ligt.

C. Kader warmteprogramma: Iedereen gaat van het aardgas af (vroeger of later)

Geconcretiseerd kader: In elk uitvoeringsplan stellen we een streefdatum vast voor het beëindigen van de levering van aardgas in de betreffende buurt.

Toelichting geconcretiseerd kader

Elke woning moet tijdig en voor 2050 overstappen op een alternatief voor aardgas. Aannemers, netbeheerders en installateurs kunnen 39.000 woningen in Hengelo niet in één keer pas in 2049 van het aardgas afhaken. Spreiding is noodzakelijk zodat alle betrokken partijen voldoende uitvoeringscapaciteit kunnen organiseren.

In de uitvoeringsplannen bepalen we per buurt een streefdatum. In het proces om een streefdatum te bepalen, wegen we in ieder geval de perspectieven vanuit inwoners, netbeheerders en wetgeving. We halen oordeelvrij de gevoelens, kennis en adviezen op bij inwoners. We informeren onze inwoners objectief over de situatie in hun omgeving en over de gevolgen die het aardgasvrij maken voor hen heeft. Zo zorgen we dat de gestelde streefdatum gebaseerd wordt op begrijpelijke, onderbouwde criteria die aansluiten op de beleving van de inwoner.

We monitoren en evalueren de voortgang van de uitvoeringsplannen zeer zorgvuldig. Dit proces maakt het mogelijk om de streefdatum waar nodig aan te passen aan veranderende omstandigheden en de opkomst van nieuwe technieken.

D. Kader warmteprogramma: We doen dit in samenwerking met de inwoner (participatie)

Geconcretiseerd kader: We bieden participatiemogelijkheden die passen bij de (voorgenomen) eindoplossing per (sub)buurt.

Toelichting geconcretiseerd kader

Het Warmteprogramma beschrijft de voorgenomen eindoplossing(en). Dit is bepalend voor de mate waarin ruimte voor inbreng op de voorgenomen eindoplossing geboden wordt. We gebruiken het door uw Raad vastgestelde Denkkader participatie bij het maken van de wijkuitvoeringsplannen. We volgen niet in elke buurt hetzelfde participatieproces. We spelen in op de omstandigheden in de omgeving en op het soort eindoplossing dat opgenomen is in het warmteprogramma.

E. Kader warmteprogramma: De haalbaarheid en betaalbaarheid en Het beste alternatief heeft de laagste maatschappelijke kosten

Geconcretiseerd kader: We kiezen voor het alternatief met de laagste maatschappelijke kosten en met betaalbaarheid over de lange termijn voor de hele gemeente Hengelo.

Toelichting geconcretiseerd kader

We willen dat iedereen mee kan doen om de woning aardgasvrij te maken. Wij willen inwoners bestaanszekerheid geven door hen te beschermen tegen sterk stijgende energiekosten. Naast de gasprijzen zal ook het vastrecht aardgas fors stijgen wanneer steeds meer woningen en bedrijven aardgasvrij worden. Snelle hulp om van het aardgas af te gaan is noodzakelijk, zodat de hogere kosten niet terecht komen bij de mensen die niet tijdig mee kunnen doen in het aardgasvrij maken van hun woning.

Investerders in collectieve oplossingen hebben tijdig zekerheid nodig of hun oplossing sociaal en financieel haalbaar is in een bepaalde wijk. We willen deze partners duidelijkheid bieden, en zorgen dat de belangen van al onze inwoners goed meegenomen worden in hun investeringsbeslissingen.

F. Kader warmteprogramma: We streven naar het meest duurzame alternatief en efficiënte inzet van bronnen

Geconcretiseerd kader: We benutten de beschikbare Hengelose warmtebronnen eerst, mits deze niet tot meer maatschappelijke kosten leiden dan alternatieven van buiten Hengelo en mits deze marktconform aangeboden kan worden aan onze inwoners.

Toelichting geconcretiseerd kader

Bij de keuze voor het technisch alternatief wordt rekening gehouden met de lokale/regionale aanwezigheid van de nu beschikbare warmtebronnen. We benutten de Hengelose bronnen eerst, voordat we kijken naar andere regionale bronnen. We gebruiken wat er al is, het voorkomt onnodig transport en dit draagt bij aan het laag houden van de maatschappelijke kosten.

G. Kader warmteprogramma: Als een collectieve oplossing mogelijk is, heeft dat de voorkeur (ontzorging)

Geconcretiseerd kader: We voeren regie op het realiseren van de gekozen eindoplossing voor de gestelde streefdatum.

Toelichting geconcretiseerd kader

Het is onze plicht om te zorgen dat Hengeloërs leven in woningen die voldoen aan de wettelijke eisen.

We willen woningeigenaren helpen om tijdig een alternatief voor aardgas te realiseren om hun woning te verwarmen.

Wij gaan de woningeigenaren helpen die wel willen, maar niet kunnen of nog onvoldoende kennis

hebben. Wij laten hen niet in de kou staan. We zetten alles op alles om alle onze inwoners te bereiken en mee te nemen.